

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Nicolai Mazzotta theologia moralis

omnem rem moralem absolutissime complectens

Mazzotta, Nicolò

Augustae Vindelicorum & Cracoviae, 1756

§. I. De proposito quoad mortalia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41004

§. I.

De Proposito quoad mortalia.

QUOAD mortalia propositum esse debet Efficax, Firmum, & Universale. Itaque

I. Efficax est, si absolute excludat voluntatem peccandi mortaliter, dicendo *Volo, & decerno imposterum non peccare, omnemque occasionem proximam peccandi deferere.* Quare non sufficit velleitas; quia hæc est actus conditionalis, qui non excludit absolute, & simpliciter voluntatem peccandi, ut requiritur ex Trident. cit. Si ergo Consuetudinarius dicat: *Vellem utique abstinere imposterum à relapsu, sed non possum absolute velle sine his voluptatibus vivere,* non est dispositus; nam debet ita efficaciter velle, ut malit potius his carere, imo & omne malum generatim perpeti, quam iterum relabi: Nav. Suar. d. 20. s. 4. & alii communiter, quidquid dixerint Viçt. Ledef. Con. Cajet. & alii.

Objicies: Propositum non potest esse efficax, nisi habeat adjunctam spem aliquam non relabendi; sed multi peccatores, præsertim consuetudinarii, hanc spem habere non possunt, cum nequeat illis apparere tale objectum, ut moraliter possibile, & probabiliter futurum, ut requiritur ad spem: ergo, &c.

Respondeo: Primo, nego majorem; nam D. Petrus post revelationem Christi de sua negatione non poterat sperare oppositum, & tamen tenebatur proponere, se non negaturum; sufficit ergo ad propositum, ut adsit desiderium efficax cavendi mortale, dicatque efficaciter, *Quantum in me est, illud absolute, & simpliciter nolo, etsi non adsit spes, &c.* Secundo, Omnia majore, nego minorem; quamvis enim intellectus judicet, & voluntas timeat, se relapsuram, tamen ideo debet pro adjutorio recurrere ad Deum, sicque potest erigi ad spem aliquam de hoc, quod mediante Dei adjutorio non relabetur; & hæc spes sufficit ad propositum efficax.

II. Firmum censetur propositum, si tunc, cum eligitur, absolute, & simpliciter velis perseverare imposterum in illo; si enim sit talis, evidens est, ut quamdiu manet in voluntate, tamdiu nequeat secum compati consensus in novum peccatum mortale. Hinc ad ex-

plo-

plorandam præsentem dispositionem animi pœnitentis, & propositum non peccandi de cætero, inquit Cornel. à Lap. in ep. Jac. 2. posse aliquando à Confessario interrogari: v. g. vir nobilis, qui se accusat de duello, an, si iterum esset in eadem, aut simili occasione, adhuc vellet duellare; quia multi horum retinent principia vitiosa, v. g. duellum, si offeratur, acceptandum &c. quæ nunquam deponunt, ne in confessione quidem, ideoque nec habent firmum, & serium propositum non peccandi de cætero, cum voluntas non sit ab his actu averfa; &, si adesset nunc occasio, acceptaretur juxta ea principia. Notant tamen Val. Laym. & alii passim, quod si quis considerata sua fragilitate, malis habitibus, &c. merito timeat, imo etiam existimet, se ad vomitum rediturum, id tamen nihil obest firmitati propositi, si vere, & serio resolvat imposterum non peccare; quia illa existimatio est ex parte intellectus, & propositum ex parte voluntatis, quæ duo possunt simul esse in eodem homine; quamvis enim ex illa existimatione oritur in voluntate timor propositi defecturi, tamen etiam ex Dei adjutorio oritur spes non defecturi, & hac spe fundatus recidivus potest etiam firmiter proponere. Cæterum non est signum certum, quod propositum non fuerit firmum, si post illud relapsus sis in idem peccatum; cum potueris tunc firmiter nolle imposterum relabi, & deinde mutare voluntatem, ut accidere etiam potest in rebus humanis. Quare ad firmitatem propositi non requiritur, ut sit etiam constans in re, seu ut diu reipsa duraverit; quia sic nemo posset absolvi, nisi post diurnam experientiam talis constantiæ, ut falso putarunt Jansen. & complures Rigidistæ damnati ab Alex. VII. Prop. præsertim 17. *Per illam praxim mox absolvendi, ordo Pœnitentiæ est inversus.* Sufficit ergo ad firmitatem propositi, si hic & nunc absolute, & simpliciter velis perdurare in illo, uti est dictum. Notat tamen Lugo d. 14. n. 160. qui efficaciter, & serio proponit, non ita facile statim oblivisci sui propositi, sed saltem per aliquod tempus perseverare in illo; ideoque frequentem, vel immediatum relapsum, præsertim si vehementior occasio non intervenerit, esse quandoque signum propositi infirmi, & inepti, quod fac videat Confessarius.

III. Universale est propositum, si se extendat ad omnia mortalia imposterum cavenda; atque ita debere esse communis-

munissime docent Doctores cum D. Thom. 3. p. q. 87. a. 1. contra Hurt. & alios paucos; cum Trid. *sess.* 14. c. 4. absolute dicat, *Cum proposito non peccandi de cætero*, ubi *ly non* est particula exclusiva omnium peccatorum in futurum: similiter Deus promisit impio veniam, *Si custodierit omnia præcepta mea*: Ezech. 18. hoc est, si custodire proposuerit. Cæterum sæpe expedit, propositum hoc universale concipi etiam universaliter; ita ut caveat pœnitens, ne sibi proponat fugere hoc, vel illud peccatum in specie, præsertim si ad hoc, vel illud se videat natura, aut habitu propensum; quia sic adest periculum infirmandi propositum. Sufficit ergo formare propositum ex motivo universali, & communi omnibus mortalibus; vel ex consideratione unius in specie minus periculosi, & ex motivo communi omnibus: Gob. n. 193.

Quæres, An propositum debeat esse formale, & expressum, an vero sufficiat virtuale, & implicitum in ipso actu doloris?

Respondeo, Sufficere etiam propositum virtuale, & implicitum in actu doloris, dummodo hic sit elicitus ex motivo universali; quia per talem actum formalem doloris excluditur voluntas peccandi de cætero: hoc ipso enim, quod quis ex motivo universali efficaciter vult non fuisse peccatum, implicite, ac indivisim vult, illud nunquam iterum fore; & cum motivum ita volendi sit universale, sequitur etiam implicite, ac indivisim, ut efficaciter nolit, ullum mortale fore: cum ergo ex Trid. loco cit. satis sit attritio, si excludat voluntatem peccandi, sequitur, ut satis sit propositum virtuale, & implicitum inclusum in ipsa attritione, saltem in eo, qui dum elicit dolorem, nihil actu cogitat de vita futura; nam, qui actu id cogitat, potest, & debet; cum tunc naturale sit, ut, si doleat de commissis, expresse proponat de futuris. Dixi, *Si doleat ex motivo universali*, puta ex metu gehennæ, spe gloriæ, aut ex bonitate divina; si autem doleat ex speciali turpitudine v. g. furti, qua talis, non videtur implicite proponere, nisi cavere furtum futurum, adeoque non habere propositum universale.

Dices: Trid. l. c. initio hujus quæstionis ait, contritionem esse dolorem, & detestationem, *Cum proposito non peccandi de cætero*: ergo: sicuti ex institutione Christi requiritur ad Sacramentum dolor formalis, ita formale propositum.

R. P. Nicol. Mazzotta Theol. Mor. Tom. III. X Re.

Respondeo, Distinguo consequens: si tunc actu cogitet de vita futura, conc. si invincibiliter de ea non cogitet, nego. Juxta hanc distinctionem conciliantur hic sententiæ oppositæ; nam Henr. Val. Tol. Cajet. Bell. & alii putant, requiri propositum formale: Dicastil. & alii plurimi apud Dian. p. 3. t. 4. r. 116. putant, sufficere virtuale; & cum utraque sententia sit probabilis, sequitur, ut in praxi tenenda sit prior à pœnitente, quando actu cogitat de vita futura; ne scilicet exponat Sacramentum periculo frustrationis. At, si de vita futura non cogitet, quod sæpe accidit, jam accedit dispositus cum proposito virtuali ad valorem, & fructum Sacramenti; quo sensu posterior sententia est tam recepta à Theologis, tamque firmis rationibus munita, ut non sit practice dubitandum de ejus veritate, ut notat Gob. t. 6. n. 205. Cæterum, quando pœnitens eliciendo propositum formale vulgo dicit, *Promitto, &c.* hæc promissio non est verum votum, neque adeo obligat sub novo, & distincto reatu sacrilegii ad non relabendum, cum sit modus loquendi vulgaris in tali materia, idemque sonet, ac *Propono*; nisi pœnitens ipse expresse intenderet votere: Sanch. l. 4. de Voto c. 1. n. 31.

§. II.

De Proposito quoad venialia.

NON requiritur, ut tale propositum sit universale, ita ut extendat se ad omnia, & singula venialia in futurum vitanda; cum nec possit rationabiliter haberi voluntas absoluta, & efficax cavendi omnia; est enim id impossibile sine speciali Dei privilegio, ut constat ex Trident. sess. 6. can. 13. & tantum posset quis proponere conditionate, *Quantum in me est, volo curare, ne unquam committam venialia*: Gob. n. 220. Itaque, qui novit, se frequenter labi in venialia, sive ejusdem, sive diversæ speciei, sufficit, si proponat: se emendaturum eorum frequentiam: Lug. d. 14. f. 9. Item, qui pluries est leviter mentitus cum causa, & sine causa, sufficit, si proponat in futurum non mentiri sine causa, eo quod mendacium sine causa dictum sit turpius officioso: Gob. n. 224. Idem quandoque magis expedit proponere cavere aliqua tantum venialia, quæ sunt graviora, vel eorum radices, aut contra quæ sentis te magis moveri: Spor. n. 338. Item,